

MESTSKÝ ÚRAD V ŽILINE

Materiál na rokovanie pre
Komisie Mestského zastupiteľstva v Žiline

K bodu programu

NÁVRH NA VYTvoreNIE SAMOSTATNÝCH ÚČELOVÝCH FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV URČENÝCH NA „DEBARIERIZÁCIU MESTA ŽILINA“

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Materiál
4. Príloha/y

Materiál sa odporúča prerokovať v komisii:

KF, KSZaB,

Predkladá:

Mgr. et Mgr. Jana Barčák Filipová
Ing. Martin Kapitulík
Ondrej Šoška
MUDr. Peter Durmis
Mgr. Anton Trnovec

Zodpovedná za vypracovanie:

Mgr. et Mgr. Jana Barčák Filipová
Poslankyňa MZ

Žilina, september 2026

NÁVRH NA UZNESENIE

Uznesenie č. __/2026

Komisia odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Žiline na jeho najbližšom zasadnutí prerokovať a

I. schváliť

1. Vytvorenie samostatných účelových finančných prostriedkov určených na **„Debarierizáciu mesta Žilina.“** v programovom rozpočte mesta Žilina od rozpočtového roka 2027,
2. Každoročné vyčleňovanie finančných prostriedkov na technickú (fyzickú), informačnú, komunikačnú a digitálnu debarierizáciu verejných priestorov, budov, služieb a informačných systémov v pôsobnosti mesta Žilina,
3. Zabezpečiť rámcový objem finančných prostriedkov na rok 2027 vo výške 200 000 eur, pričom konečná suma bude určená pri schvaľovaní rozpočtu mesta na rok 2027, túto sumu 200 000 EUR zabezpečiť každoročne do rozpočtu Mesta Žilina na príslušný rok. Finančné prostriedky budú súčasťou programového rozpočtu mesta a budú účelovo viazané na problematiku debarierizácie v meste Žilina,
4. Zabezpečiť financovanie najmä týchto opatrení - bezbariérové vstupy do budov, chodníky a priechody, zástavky MHD, výtahy, vodiace línie, vizuálne informačné tabule, titulkovanie, preklady do slovenského posunkového jazyka, digitálnu prístupnosť webových sídiel a elektronických služieb mesta, prístupovú krízovú komunikáciu.

II. Žiada primátora Mesta Žilina

1. Pripraviť návrh rozpočtu obsahujúci vytvorenie samostatných účelových finančných prostriedkov určených na **„Debarierizáciu mesta Žilina.“**
2. Vypracovať **Program debarierizácie mesta Žilina 2027 – 2035**,
3. Každoročne predložiť Mestskému zastupiteľstvu správu o čerpaní finančných prostriedkov a o realizovaných opatreniach,
4. Zabezpečiť využívanie externých zdrojov financovania (fondy EÚ, štátne dotácie a grantové programy).

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Predmet návrhu

Predmetom materiálu je vytvorenie samostatných účelových finančných prostriedkov určených na „**Debarierizáciu mesta Žilina.**“ v programovom rozpočte mesta od roku 2027. Navrhovaná položka má vytvoriť stabilný, transparentný a dlhodobý udržateľný finančný rámec na odstraňovanie bariér vo verejných priestoroch, budovách, doprave, informačných systémoch a službách, ktoré sú v zriaďovateľskej, vlastníckej alebo prevádzkovej pôsobnosti mesta Žilina.

Potreba vytvorenia samostatných účelových finančných prostriedkov určených na „Debarierizáciu mesta Žilina.“

Debarierizačné opatrenia sa často realizujú iba ako čiastkové súčasti rekonštrukcií, opráv alebo jednotlivých projektov. Takýto spôsob financovania neposkytuje jasný prehľad o objeme vynaložených prostriedkov, neurčuje poradie priorít a neumožňuje systematické vyhodnocovanie výsledkov. Samostatná položka umožní plánovať menšie aj väčšie opatrenia nezávisle od komplexných rekonštrukcií a zároveň vytvorí priestor na spolufinancovanie externých projektov.

Komplexné chápanie prístupnosti

Prístupnosť nie je len otázkou rámp a bezbariérových vstupov. Pre nepočujúcich a nedoslýchavých sú bariérou hlasové oznamy bez textovej alternatívy, chýbajúca vizuálna krízová komunikácia, absencia titulkov, preklady textov do slovenského posunkového jazyka alebo možnosti textovej komunikácie. Pre osoby so zrakovým postihnutím sú zásadné vodiace a hmatové prvky, kontrast, zvukové informácie a prístupné digitálne dokumenty. Bariéry sa dotýkajú aj seniorov, rodičov s kočíkmi a ľudí s dočasne zníženou mobilitou alebo orientáciou.

Právne a strategické východiská

Návrh vychádza najmä z Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, publikovaného oznámením č. 317/2010 Z. z., z princípov rovnakého zaobchádzania a univerzálneho navrhovania, zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zákona č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe v platnom znení. V oblasti elektronických služieb a komunikácie má mesto uplatňovať platné štandardy prístupnosti informačných technológií verejnej správy.

Finančný dosah

Na rok 2027 odhadujeme a navrhujeme rámcovú sumu 200 000 eur. Konečný objem sa určí pri schvaľovaní rozpočtu podľa finančných možností mesta a výsledkov auditu bariér. Časť prostriedkov sa použije na audit a projektovú prípravu, väčšina na konkrétne opatrenia. Mestské zdroje majú byť dopĺňané externým financovaním. Rozpočtovo budú tieto účelové finančné prostriedky zahrnuté do programového rozpočtu podľa návrhu do príslušného podprogramu, resp. podprogramov (evidenčne samostatných číslom akcie) a prípadné presuny účelových finančných prostriedkov medzi jednotlivými podprogramami budú realizované v príslušných zmenách rozpočtu počas rozpočtového roka.

Verejný a sociálny prínos

Návrh zvýši dostupnosť mestských služieb, bezpečnosť pohybu a informovanosť obyvateľov. Prístupné riešenia podporujú samostatnosť, znižujú potrebu individuálnej asistencie a zlepšujú kvalitu života osôb so zdravotným postihnutím, seniorov, rodín s deťmi aj návštevníkov mesta.

Hlavné ciele

- zaviesť pravidelné a transparentné financovanie debarierizácie,
- prepájať technickú, informačnú, komunikačnú a digitálnu prístupnosť,
- predchádzať vzniku nových bariér pri investíciách mesta,
- zaviesť merateľné ukazovatele a každoročné vyhodnocovanie,
- umožniť spolufinancovanie projektov z externých zdrojov.

MATERIÁL

Mesto Žilina spravuje alebo zabezpečuje prevádzku miestnych komunikácií, chodníkov, priechodov pre chodcov, zastávok MHD, administratívnych budov, škôl, kultúrnych a športových zariadení, zariadení sociálnych služieb, verejných priestranstiev, webových sídiel, elektronických služieb a informačných systémov.

Vo všetkých uvedených oblastiach sa môžu vyskytovať **technické (fyzické), informačné, komunikačné a digitálne bariéry**, ktoré obmedzujú samostatný a bezpečný prístup osôb so zdravotným postihnutím, seniorov, rodičov s deťmi, ale aj ďalších obyvateľov mesta Žilina.

Prístupnosť verejných služieb je potrebné posudzovať komplexne – od príchodu na miesto, orientácie v priestore, získania informácií, komunikácie so zamestnancami, vybavenia požadovanej služby až po bezpečné opustenie objektu alebo verejného priestoru.

Mesto Žilina má zriadenú **Bezbariérovú komisiu**, ktorá sa venuje identifikácii bariér a navrhuje opatrenia na ich odstraňovanie. Napriek tomu **v rozpočte mesta Žilina nie je vytvorená** žiadna samostatná rozpočtová položka, ktorá by bola účelovo určená na „**Debarierizáciu mesta Žilina**.“ z ktorej by bolo možné systematicky financovať odporúčané opatrenia a zabezpečiť ich postupnú realizáciu.

Z uvedeného dôvodu sa navrhuje vytvoriť samostatnú položku – účelové finančné prostriedky určené na „**Debarierizáciu mesta Žilina**.“, ktorá bude určená na financovanie opatrení zameraných na zvyšovanie prístupnosti verejných budov, verejných priestranstiev, dopravy, informačných systémov a digitálnych služieb mesta.

Finančné prostriedky budú využívané najmä na:

- odstraňovanie technických (fyzických) bariér,
- zvyšovanie informačnej a komunikačnej prístupnosti,
- zabezpečenie digitálnej prístupnosti webových sídiel a elektronických služieb mesta,
- vytváranie vizuálnych informačných systémov, titulkovania, preklady do slovenského posunkového jazyka a ďalších opatrení podporujúcich prístupnosť,

- realizáciu odporúčaní Bezbariérovej komisie a výsledkov auditov prístupnosti.

Vytvorením samostatných účelových finančných prostriedkov určených na „Debarierizáciu mesta Žilina.“ sa zároveň vytvoria podmienky na transparentné plánovanie, evidenciu a každoročné vyhodnocovanie finančných prostriedkov určených na odstraňovanie technických, informačných, komunikačných a digitálnych bariér. Takýto postup prispeje k systematickej realizácii odporúčaní Bezbariérovej komisie a k postupnému zvyšovaniu prístupnosti mesta Žilina.

PRÍLOHA

Príklad dobrej praxe, Mesto Viedeň

link: https://www.wien.gv.at/barrierefrei/stadt?utm_source=chatgpt.com

